

először. Poór
Sorozatszám:

fusági előadás
vel, Táray Fe-
előadást tart:
27.)

2-odsor. Napi
128.)

(Gyermeket-
m: 120.)

Ujdonság 3-ad-

rette-ujdonság
szám: 122.)

edszer. Napi-

5-ödször. Napi-
130.)

ekes hangve-
en emelt hely-

őhajt,
megkap-

ly J.

15. szám

nyei

Rengeni fog-
Magyar Szin-
ságot a Szoma-
mutatni. Aki
ól, s jól akar
testi hülyget:
vasárnap 6
félkilenckor

előadás lesz
tán 3 óraker
y lánya című
helyárakkal.
sz a harmadik
or pedig az
gát a Csattan

nekes szerda
lódás tapaszt-
ereti a zenét
finn csoda
sora: Buch:
e " Aeolus c.
partnerin aus
le c. operából
m Waser zu
lgrem: Lak-
artin Illeale.
vedo, Prendi
ta, Granadi-

nekarral foly-
nek a Mesék
padi próbái.
Andor, Inász
rgit, Leövey
tott a Mesék
niére a jövő

S

lat

ás, Cluj

cu 3.

Tel. 4-88

Rt.

rhelyen.
-t. Tor-
ei Taka-
z. Szász-
gedélye-

Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda:
Cluj-Kolozsvár, St. Baron
& Fep (Brassai-utca) 10.

Telefon:
Szerk. és kiadóhivat-
9-77

Es. N. Sz. - - - 2,

egyes szám ára pé-
tervoren és vidéken
Bekeresítésben is

Dr. Ramasetter Róbert
Budapest
Diszkrét 2. II. 8.

Cenzurat: Suci

KELELET

RENDO-POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK

Romániában
Egész évre - - - 1150
Félévre - - - - 600
Negyedévre - - - 20
Egy hónapra - - - 110

Csehszlovákiában
Egy hónapra Ck 40-
Egyes szám - - - 3-

27 december 3 Szombat

Cluj-Kolozsvár * X évfolyam * 271. szám

5688 Kiszlév 9

Szemtől-szembe Weizmann professzorral, a bukaresti Athene Palace szállóban

Bucuresti-Bukarest, december 2. Az *Uj Kelet* tudósítójától.) A főváros lakossága szokatlan érdeklődéssel tekint az ország nagy vendége, dr. Weizmann Chajim személye felé. A bukaresti lapok mai számaiban is hasábos cikkekben méltatják Weizmann egyéniségét és részletes tudósításokban számolnak be Weizmann fogadtatásáról.

Weizmann egyébként ma délelőtt Duca belügyminisztert látogatta meg, akivel hosszabb megbeszélést folytatott. Délután öt óraker Weizmann teára látta magánál a bukaresti sajtó képviselőit. Az Athene Palace-szálloda egyik legszebb lakosztályát foglalták le Weizmann számára. Először a zsidó sajtó képviselői járulnak Weizmann elé. Amikor belépünk szobájába, Weizmann elibénk siet. Schein mérnök, aki most a kabinetfőnöki tisztséget tölti be Weizmann mellett, sorra mutatja be az újságírókat. Reám a következő szavakkal hívja fel Weizmann figyelmét:

— Az egyetlen magyarnyelvű zsidó napilap képviselője.

Weizmann rámnéz. Meleg kézszorítás és derűs, nagy barna szempár barátságos tekintete simogat végig. A magas boltozatos homlok kopasz koponyában folytatódik, csak a tarkó körül maradt valami a hajdani dus fekete hajból. Egyenesvonalu, markás orr alatt fekete angol bajusz. Az élesmetszésű, kissé keserűre ferdült száj alatt rövidre nyírt szakáll. Lebilincselő megjelenésében nincs semmi a professzor merevségéből. A kérdésekre azonnal minden gondolkodás nélkül adja a választ, az államférfiak rutinjával, akik már megszokták a közvélemény bíráló, fűrkésző pillantásait.

Hellyel kínál meg, ő maga is leül és mosolyogva fordul felénk. Rövid halgatás. Mi Weizmannat nézzük, ő bennünket vizsgál.

— Kérdezzenek talán, és én majd felelek. Hiszen kérdezni sokkal könnyebb dolog, mint válaszolni...

— Talán az amerikai szakértőbizottság munkájáról...

— A szakértőbizottságnak eddig több tagja dolgozott az országban, ezek már jelentést is tettek észleleteikről. Hogy kedvező, vagy kedvezőtlen-e ez a jelentés, azt nem tudom... Még két szakértőt várunk, akik speciálisan az ipari lehetőségekkel fognak majd foglalkozni.

A szakértőbizottság

— Milyen praktikus eredményt vár Elnök ur a szakértőbizottságtól?

— A szakértők jelentése két részből áll: Az egyik az általános helyzettel foglalkozik, a másik immigrációs és kolonizációs tervezet tartalmaz a következő 10 évre. Különösen ez a része a jelentéseknek bír óriási horderővel.

— Ami az általános helyzetet illeti, közöndomásu, hogy Palesztina ma még mindig a gazdasági és pénzügyi válság hatása alatt áll.

Ez az év azonban már tagadhatatlanul jelentékeny enyhülést hozott, részint a kedvező termés, részint a gyarmatokkal és Szíriával megindult kereskedelmi kapcsolatok révén. A munkanélküliek száma alig 4000 és a haifai kikötő építése, amely január elején kezdetét veszi, teljesen megszüntetheti a munkanélküliséget. Én azonban ezt nem tartom a kérdés radikális megoldásának. A normális viszonyok helyreállításához, a zsidó lakosság nagyobb számban való bevándorlásához a kolonizáció széles méretekben való kiépítésére van szükség és ez egyedül a tőke kérdése.

Uj fellendülés előtt

— A haifai kikötő, a Ruttenberg tervek és a Holttenger ásványai kincseinek kiaknázása. A Holttenger ásványai között mindenekelőtt hatalmas mennyiségű hamuszir és salétrom van, amelynek segítségével a kopáron maradt talajt valószínűleg paradicsommá fogjuk átváltoztathatni. 1928 peszacha a krízis fordulópontja. Ha addig kibírjuk és ki fogjuk bírni, akkor Palesztina a fejlődés új lehetőségei előtt áll, amelyek az eddiginél is nagyobb fellendülést fognak hozni. Energia, erő, kitartás és mindenekelőtt pénz kell hozzá. És a zsidóság szíve nem fogja ezt megtagadni otthonától.

A diskurzus német nyelven indult meg, jiddistól és héberül folytatódott, aszerint, hogy milyen nyelven teszik fel kollégáim a kérdéseket.

Közben bevonulnak a bukaresti román lapok munkatársai is. Weizmann megkérdi, milyen nyelven óhajtanak diskurálni. Franciául hangzik a választ.

— Kérem, mondja Weizmann, a nyelvirtuoz, akinek mindegy, hiszen az ajkán egyforma könnyedséggel és plaszticitással forognak az angol, a francia, a német, az orosz, a jiddis, a spanyol, az olasz és last not least, a héber nyelv is.

Transzjordánia ügye

Hosszu expozében ismerteti Weizmann a cionistamozgalom történetét, a Palesztina-mandátum lényegét, Palesztina államszervezetét és a zsidó erőfeszítések eddigi eredményeit. Valaki Transzjordániáról érdeklődik.

— A Balfour deklaráció csak a Jordánig szól. De dolgozunk azon, hogy Transzjordániát visszacsatolják a zsidó nemzeti otthonhoz. Hiszen Transzjordánia a bibliai Palesztina keleti része tulajdonképpen...

— Mikorra várható Transzjordánia visszacsatolása?

— Próféta nem lehetek, válaszolja Weizmann mosolyogva. De hogyan is konkurrálnék én a zsidó nép nagy prófétaival...

Elmondja ezután Weizmann, hogy az arabokkal való viszony folytonosan javul. Rövidesen nemcsak történelmi, hanem érdek és talán érzelmi kötelékek is egymáshoz fogják fűzni ezt a két nemzetet.

Királyi udvari szállító

Brillians, arany, valódi ezüst és kinaezüst áruk

a legfinomabb minőség, dus választékban

Henry S. BRAUNFELD

ékszerüzletében kaphatók.

Cluj, P. Unirii 15. Tel. Int. 6-43.

Románia és Palesztina

A román hírlapírók szorgalmasan jegyeznek, Weizmann légy, zengő baritonja betölti a szobát. Még arról ad felvilágosítást, hogy a különböző államok kormányai mind szimpátiával tekintik a cionista mozgalmat. Megemlíti a Pro Palesztina ligákat, amelyekben a nemzsidó népek legjobbjai tömörülnek a zsidó nemzeti mozgalom támogatására. Majd egyik román újságíró kérdésére annak a reményének ad kifejezést, hogy Palesztina és Románia között Konstanca révén erős kereskedelmi és ipari összeköttetés fog kifejlődni.

Frakkos pincérek teát és süteményeket szolgálnak fel. Felhasználom a pillanatot és néhány percre magamnak foglalom le Weizmannat.

Mit mondott Duca belügyminiszter

— Hogyan folyt le a Duca belügyminiszterrel való találkozás? — kérдем.

— Duca miniszter ur rendkívül előékenyen, lekötelő szívelyességgel fogadott. A zsidóság általános helyzetéről, az országépítés fejlődéséről beszélgettünk el hosszabb ideig. A miniszter ur meglepően jól van informálva a cionista mozgalom eseményeiről, többször is hangoztatta, hogy a cionista mozgalmat úgy történelmi, mint etikai és általános emberi szempontból hatalmas jelentőségűnek tekinti, amely hozzá fog járulni a zsidókérdés gyökeres megoldásához. Ő maga a kormány nevében kijelentette, hogy minden igyekezettel azon lesz, hogy a romániai zsidóság helyzetét még jobban megjavítsák. Talán nem érdektelen az sem, hogy a miniszter ur melegen érdeklődött Szokolov iránt, aki három év előtt járt itt az országban.

Weizmann — önmagáról

— Most pedig, professzor ur, van egészen speciális, nem cionista kérdésem.

Weizmann kérdőleg néz felém.

— Nem cionista kérdés? Arra nem válaszolok, teszi hozzá tréfásan.

— Professzor ur... mi a véleménye önmagáról?

Meglepetten válaszol:

— Hogy mi a véleményem magamról? Hát istenem, mit is mondhatok én magamról?

— Nem gondolkodott professzor ur műve fölött?

— Nem. Husz éve nem volt időm arra, hogy magamról gondolkozzam. Minden pillanatomat lefoglalta a munka.

— Mégis, hogy vélekedik magáról?

Nos, minden bizonnyal azt hiszem, hogy nem vagyok a legalkalmasabb ember ehhez a csudálatosan nagy műhöz. De mit csináljak, ha nincs jobb nálam?

— Azt mondják, professzor ur, hogy belefáradt a nehézségekbe?

Felosillannak ragyogóan értelmes szemei.

— Szó sincs róla. Ha nem volnának nehéz-

Az idei évad nagy operete - slágere **MESÉK AZ IRÓGÉPRŐL**
Premiereje a jövő héten
A MAGYAR SZINHÁZBAN

ségek, én ma már nem állnék a szervezet élén. Epen azért maradtam, mert nehézségek álltak utamba...

— Még egy kérés — és eléje nyujtom no-

teszemet. Kusza, nagy betűkkel írja bele:

„Weizmann.“

Csak ennyit. De mi mindeat jelent ez az egyszerű név! Kaszner Rezső.

A legkiválóbb román államférfiak nyilatkozatai a cionizmusról

(Cluj-Kolozsvár, december 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az ókirályságbeli cionista szervezet Weizmann romániai látogatása alkalmából egy brosúrát adott ki, amely az állami élet legkiválóbb reprezentánsainak a cionizmusról és Palesztina felépítéséről adott nyilatkozatait gyűjti egybe.

E broszúra hasábjain szólal meg

Miron Cristea,

Románia patriarchája, a régenstanács tagja,

aki a következőket írja:

— Az elmúlt év nyarán keresztül-kasul jártam Palesztinát. Körös-körül a keresztény ember számára szent földet taposott a lábam. Szükségem éreztem annak, hogy térde hajtsak e földön. De körös-körül a zsidó vallás dicsőséges korszakának hatalmas emlékei is lenyűgözik a lelket. A héber tradíciók szelleme, amely Palesztina földjéből sugárzik, Jizráel sok fiát vonzza magához a kétszeresen szent földre, akik noha szétszóródottságban élnek más népek között, mégis megőrizték Mózes vallásának törvényét.

— Kiváncsi voltam én is meglátogatni egy ilyen kolóniát, noha a szentföld meglátogatására szánt időm erősen meg volt szorítva. Különösen az egyik kolóniának neve ragadott meg: „Transylvania“, a Nazareth mellett Galiléában. Tudtam, hogy e kolóniát hazám zsidók kell lakják. Leirhatatlan és őszinte örömmel fogadtak mindnyájan. Mindannyian erdélyiek voltak. Valamennyien tökéletesen beszéltek románul, öregek, ifjak, férfiak és nők. Gyönyörű beszédekben üdvözöltek. Virággal, étellel, hűsítő itallal halmozták el engem és kísérteimet is. És mindent szívük teljes melegével ajánlották fel.

— Mindannyian mélyen meg voltak indulva és lelki atyjukat látták bennem. Üdvözölő beszédekre adott válaszom és tanácsaim könnyekig indították meg őket. Mélyen megindító volt az elválásunk is. A legtöbben könnyekkel a szemükben panaszták el, hogy bár nem megy rosszul soruk, mert gazdag a földjük és arany a buzájuk, mégis szülőföldjük utáni fájó nosztalgia kinozza lelküket. Ez az érzés a zsidóknál igen mélyen gyökeredzik. Még Dávid, a zsoltáros király tanította őket arra, hogy gyászolják azt az időt, amikor babilonai fogságban voltak. „Babilon vizeinél ültünk és sirtunk, amikor eszünkbe jutott Cion.“ Ugyanilyen szeretettel gondolnak ma arra a helyre, ahol születtek s ahol gyermekkorukat eltöltötték.

Legnagyobb garancia erre az 58 év óta fennálló

Triska I. cég

kitűnő hírneve, mint egyetlen és legnagyobb szaküzlet Erdélyben. — Förster világmárka vezérképviselete.

Zongorák

kaphatók hosszabb részletfizetési feltétel mellett is. Cluj, Str. Saguna 14. Telefonszám 4-19.

— Ez az atavisztikus érzés — amelyet a cionisták támasztottak életre — vonzza a zsidókat az ősrégi Kánaánba, ahol különösen Galileában annyi gyönyörű és kalással ékes völgy és mező terül el. Ott újra életre kelthetik régi hazájukat, ahol teljes életet élhetnek.

Duca belügyminiszter

a következő értékes sorokat írta a broszúra részére:

— Mindig megkülönböztetett szimpátiával kísérem figyelemmel a cionista mozgalmat. Elsősorban tisztán emberi szempontból. A csodálat érzésével adózom egy évszázadok óta szétszórt nép kétségbeesett erőfeszítése iránt, hogy újra életre keltse elpusztult hazáját és a csodálat érzése fog el e nosztalgia látván, amelyet semmi sem tudott letörni, hogy visszatérjen a földnek ama szögletére, ahol először kovácsolódott néppé.

De politikai szempontból is örömdetesnek tartom, hogy a zsidók reorganizálni tudják nemzeti államukat. Ilyenformán a zsidókérdés sok mai kiéleződése csökkenni fog, vagy teljesen el is tűnik, javára a zsidóságnak és aminek népeknek, amelyekkel a zsidóknak együttélni rendeltetett.

Titulescu külügyminiszter,

aki diplomáciai pályafutása alatt a zsidóság problémáival szemben a legnagyobb megértést mutatta,

a következőket írja:

— Nem volt egyszerű véletlen ama tény, hogy a békeszerződések, amelyek a népi jogok és aspirációk győzelmét megpecsételték, megteremtették a zsidó nemzeti otthon is. A Népszövetség politikája, amely magáévá tette a zsidó nemzeti otthon eszméjét, a cionista ideálok realizálásának legmagasabb erkölcsi és politikai igazolását jelenti.

Méltó minden csodálatra a cionista mozgalomnak az a fejlődése, amelyet abban az időben tett, amikor minden oldalról ellenségekkel volt körülvéve és amikor úgy látszott, hogy az egész elgondolás utópia sorsára jut. A mai napig elért eredményeivel pedig csak megnövelte presztízsét. A cionizmus célja általános szimpátiát biztosít részére, azok a nehézségek pedig, amelyek utját állják, mindenkit közreműködésre serkentenek. Kulturális, szociális és emberi jelentőségén túl hozzá fog járulni a zsidó kérdés megoldásához is.

Petrescu Comnen,

Románia berni követe és a Népszövetség melletti állandó megbízottja

az alábbi sorokat írja:

— A világháború egyik legörvendetesebb eredménye az volt, hogy megérlelte csaknem valamennyi nép nemzeti öntudatát. A zsidó nép, amelyben ez az öntudat egész a végtelenségig kifejlődve, meg volt a háború előtt is, számot vetett azzal, hogy nemzeti ideáljának konkrétizálása elválaszthatatlanul össze van fűzve az anyai évszázadok óta elvesztett hazájának feltámasztásával.

A független Palesztina megteremtésének eszméje összhangban volt az idő szellemével és „a választott nép“ évszázados ideáljával is.

Jehuda Halévi, aki a talmudból és a zsidó tudományok összességéből merítette ihletét, így kiáltott fel:

„Cion, cion, a lélek édes tápláléka a te levegőd, myrha a te homokszemed és mézédesek a te folyóid.“

A cionista ideál, amelyet egész generációk szent hittel őriztek meg, ma a megvalósulás útján van. Egy új cionista állam, úgy hiszem, a zsidó nép szociális és pszichiai fejlődésében az egyensúlyt fogja jelenteni. Ugyanakkor képes lesz a szociális igazságot és egyenlőtlenséget el-

MEGMUTATJUK AZ UTAT

HOL VÁSÁROL OLCSÓN

Férfi kéziszeges fűzőcipő, barna és fekete L.	625
Ugyanaz, végig dopla talppal.....	680
Férfi lack félcipő.....	960
Női lack, pántos.....	720
„ regatta fűzős.....	640
„ fehér selyem brokát.....	625

simitani. De tul az állami és opportunus jelentőségű indokokon, a cionista állam megteremtése különösen szimbolikus jelentőségű lesz. Akik ismerik e nép speciális miszticizmusát, meg fogják érteni a jellegzetességnek fontosságát. Kötelessége tehát mindenkinek fajra és felekezetre való különbség nélkül, aki belátja a cionista mozgalom fontosságát, hogy szóval és tettel támogassa ezt a mozgalmat.

Lupu miniszter,

aki az ellenzéki padsorokban legharcosabb szószólója volt a zsidóság jogainak, ezeket írja:

— Könnyen érthető, hogy az én számomra, aki mindig szimpatizáltam a zsidóság jogos törekvéseivel, a cionista mozgalom is, amely demokratikus és populáris eszközökkel törekszik Palesztinában a zsidó nemzeti otthon felépítésére, roppant szimpatikus s teljes rokonszenvenmet bírja. Abból amit eddig olvastam és hallottam, meg kell állapítanom, hogy a cionista világszervezet által végrehajtott kolonizáció sok hozzáértéssel történik, az eddig elért eredmények pedig méltóak minden csodálatra. Tudom azt is, hogy a szociális problémának is nagy jelentősége van Palesztinában és hogy a munka organizálását a városi és falusi termelő és fogyasztószövetkezetek szervezetét példaképpen idézi a nyugati munkásság igen sok jelentékeny vezére. A becsületes munka és öntudat egy mintaszerű kultúrával és neveléssel egyesülve adja meg Palesztinában a cionista mű alapját.

Kötelessége tehát minden gondolkodó embernek foglalkoznia ezzel a kérdéssel és azokkal a politikai és szociáldemokrata problémákkal, amelyek e mozgalom alapját teszik.

— Én tehát a magam részéről csak dicsérni tudom azokat a zsidókat, akik anélkül, hogy egy pillanatra is megszűnnének állampolgári kötelességüket tökéletesen teljesíteni, effektív módon támogatják a nobiles cionista mozgalmat. Az a támogatás pedig, amelyet a román kormányok adnak és adtak a cionista mozgalomnak, én előttem csak természetesen látszik és összhangban lévőnek azokkal a nagy emberi eszmékkel, amelyekkel a román nép és román állam át és át van itatva.

Höfter gyermekhintőpor csak lila dobozban valódi

Véres verekedések jelzik a nagyváradi kongresszusra utazó diákok utját

(Cluj-Kolozsvár, december 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ismeretes, hogy Bratianu Jónel halála miatt elrendelt országos gyász következtében a november 27, 28 és 29 re kitűzött nagyváradi országos diákkongresszust december 4-re halasztották.

A kongresszusra utazó diákok utja ezuttal is bővelkedett sajnálatos atrocitásokban és utjuk folyamán több állomás volt véres verekedéseknek színhelye.

Ma délután telefonon értesítettek Szászrégenből szerkesztőségünket, hogy az ottani állomáson átutazó regáti diákok megtámadták a vonatban utazó és felszállni készülő zsidó utasokat és véresre verték őket. Többek között R. L. szászrégeni kántor, a nagykárolyi rabbi-helyettes, valamint számos szászrégeni zsidó polgár súlyos sérüléseket szenvedett.

Az állomáson tartózkodó hatósági közegek tehetetlenül nézték végig a verekedést. Tíz, husz bittal felfegyverzett fiatalember körülvevett egy-egy védetlen cregembert és a csekély számú rendőrség még gondolni sem mert a beavatkozásba a szerencsétlen zsidó utasok érdekében. A rendőrség segítségért telefonált, de mire az erősítés megérkezett, a vonat kirobogott a szászrégeni állomásról.

Az utazni készülő közönség javarésze, annak ellenére, hogy a vasuti jegyet megváltotta, nem kockáztatta meg a vonaton való utazással járó veszélyeket és így legtöbbször elhalasztották az utazást.

A diákok vonatja Kolozsvárra negyedórás késéssel futott be. A rendőrség a kivezényelt katonasággal karöltve megtiltotta a kellő intézkedéseket a kolozsvári pályaudvaron esetleg bekövetkező zavargások elkerülése végett.

A katonaság, valamint a rendőrség a Perron hosszában helyezkedett el. A kijárási utakat, valamint a várótermek ajtóit elállták, hogy megakadályozzák a diákoknak a pályaudvar elhagyását.

Statescu alezredes, rendőrprefektus személyesen vezényelte a rendőrlégénységet. A rendőrprefektuson kívül még számos rendőrtiszt várt a diákvonatra.

Öt órakor berobogott a bukaresti személyvonat. A mozdony zakatolásán az antiszemita induló hangjai szűrődtek át.

A kolozsvári diákegyesület képviselőiben egy küldöttség üdvözölte az átutazó kongresszistákat.

A levegőben antiszemita jelszavak röpködtek. Cuza lapját az „Apararea Natională” — mely uszító cikkeiben foglalkozik a kongresszussal — a diákok árusítják.

Végre felhangzik a vonat indulását jelző síp. Egy éles fütty s a vonat elhagyta a kolozsvári állomást.

Két perc sem telt el s az elcsendesedett Perronon újra sürgős-forgás támadt.

— Mi történt? — kérdeztük az egyik vasutastól.

— A diákok a nyílt pályán meghúzták a vészféket, mire a mozdony fékje is megrongálódott — volt a válasz.

A rendőrprefektus, valamint a többi rendőrtiszt a pályatesten megállott szerelvényhez szorult.

Butor vásárlás
bizalom
dolga!

Hajó butort akar venni, ne sajnálja az utat

Tg.-Mureş Marosvásárhelyre
és tekintse meg

Székely és Réti

Erdélyrészi Butorgyár Rt. hatalmas raktárait. —

Bösendorfer, Stingl, Wirth, Hoffmann zongora és pianinó
gyárak képviselője.

Hitelképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek

ahol kiderült, hogy a diákok azért húzták meg a vészféket, mert nem volt világítás a kocsi-jukban. A diákok vagonjában sikerült néhány

Trozkij és Zinovjev ellenzéki mozgalma már a hadseregbe és a haditengerészetbe is befészkelte magát

„Trozkijék pártütése előbb-utóbb véres katasztrófát fog előidézni.” A »Gup« szigorú intézkedéseket helyez kilátásba

Moszkva, dec. 2. A szovjet-küldöttségek tanácsának tegnapi előértekezletén Bucharin kijelentette, hogy Trozkij és Zinovjev ellenzéki mozgalma már a hadseregbe, a haditengerészetbe is befészkelte magát. Bucharin szerint a jelenlegi rezsim elleni mozgalmat a volt tengerészeti parancsnok, Sof irányítja. Bucharin annak a nézetének adott kifejezést, hogy Trozkijék pártütése előbb-utóbb véres belső katasztrófát fog eredményezni. A politikai rendőrség összeesküvésnek jött nyomára,

perc alatt a világítást rendbehozni, de a mozdony fékjét félóra megfeszített munka után sem tudták kijavítani. A vonatot újra betolták a pályaudvarra, mely másfél órai késés után folytathatta csak utját.

A diákok vonatjának késése miatt a többi vonatok is késést szenvedtek; így az expressz 15 percet, a bukaresti személy pedig félórát késett.

amelynek célja Stalin meggyilkolása volt.

Rikov egy tegnap elhangzott beszédében hangsúlyozta, hogy Trozkij a menseviki szocialistákkal titkos megbeszéléseket tartott, miért is kijelenti, hogy a Gup már a közeljövőben, a legcsekélyebb gyanu esetén, a legszigorúbb intézkedéseket fogja foganatosítani az ellenzék tagjai ellen. Végül bejelentette Rikov, hogy az öngyilkos Joffe lakásán az ellenzéki vezérekre kompromittáló iratokat találtak.

Sir Herbert Samuel előadást tartott a londoni egyetemen az orosz leszerelési javaslatról

A »Journal de Geneve« Litvinov javaslatáról

Genf, dec. 2. A leszerelést előkészítő bizottság tegnapi ülésén elhangzott Litvinov féle javaslat a Népszövetség folyosóján élénk megbeszélésekre ad alkalmat. A megbeszélések folyamán az a vélemény alakult ki, hogy Litvinov indítványa annál különösebb színben tűnik fel, mert Unsicht helyettes népbiztos csak a napokban tett kérésként nyilatkozatot arról, hogy míg a szovjet 1924-ben csak 330 milliót költött katonai célokra, az idén már 700 milliót tesz ki a katonai költségvetése.

London, dec. 2. Sir Herbert Samuel, Palesztina volt kormányzója tegnap a londoni egyetemen előadást tartott a leszerelés problémájáról és Litvinov leszerelési javaslatáról.

— Anglia — mondotta — nincs abban a helyzetben, hogy a tengeri és légi leszerelésben a szovjet javaslatát kövesse, mert a teljes leszerelés eredménye könnyen az lehetne, hogy egy napon bevonulna Európába valamilyen kínai generális és

ellenállás nélkül beveszi Európa fővárosait, anélkül, hogy bevonulását bárki megakadályozhatná.

Genf, december 2. A »Journal de Geneve« a leszerelésre kiküldött szovjet-delegáció leszerelési javaslatáról azt állítja, hogy annak három célja volt és pedig először az, hogy a szovjet mentesítse magát a leszerelésben reaháruló felelősség alól, másodsor kellemetlen helyzetbe hozza a polgári kormányokat és ugyanakkor hálás propagandanyagot szolgáltatson a különböző országokban működő agitátoroknak, végül pedig, hogy a delegációnak oka legyen a Genfben való maradásra a Népszövetség ülése alatt. A lap szerint Litvinov javaslatát nem is bocsátották tárgyalásra, komolytalansága miatt, miért is a szovjetnek elveszett a jogcíme a Genfben való tartózkodásra. A lap szerint Litvinov szereplésével odahaza akar érdekeket szerezni, mert a súlyosan beteg Csicserin pozíciójára pályázik.

Hétfőn veszi kezdetét a Népszövetség tanácsának decemberi ülészaka

Sulyosbodik a lengyel-litván helyzet. Briand Chamberlainnal megy Genfbe. Cáfoltják az újabb Mussolini-ellenes merénylet híreit. Hétfőn már az optáns-pör is tárgyalásra kerül

Genf, december 2. A Népszövetség decemberi ülészaka 5-ikén, azaz hétfőn nyílik meg. A tanácsülés napirendjén több igen fontos politikai kérdés is szerepel, amelyek közül a legnagyobb fontossággal a lengyel-litván kérdés bír, amelynek tárgyalása elé a legnagyobb kiváncsisággal tekintenek. Lengyelország és Litvánia között az utóbbi napokban a helyzet rendkívül kiéleződött. Tegnap a litván hadsereg egy küldöttsége jelent meg Smetona elnöknel, akitől egy új koalíciós nemzeti kormány megalkotását követelte. Ugyanez a delegáció azután Valdemaras miniszterelnökhöz ment, aki azonban nem fogadta a küldöttséget és elrendelte a kovnoói helyőrség képviselőiben megjelent tisztí küldöttség letartóztatását. Több más letartóztatás is történt az ellenzék vezetői köréből.

A Népszövetség tanácsa ezután ama rendszabályok megállapításával fog foglalkozni, melyek a legutóbbi közgyűlésen hozott határozatok végrehajtását biztosítják. Végül megvizsgálja a tanács azt is, hogy a Népszövetség különböző bizottságai eddig milyen munkálatakat végeztek el.

Páris, december 2. A »Petit Parisien« értesülése szerint Briand francia külügyminiszter szombat este Chamberlainnel együtt utazik Genbe. Francia politikai körökben az a hír járja, hogy Briand ezuttal találkozni fog Mussolinivel, hogy vele a Földközi-tengeri problémák-

ról tárgyaljon. Mussolinivel kapcsolatban egyébként egy újabb merénylet híre is elterjedt a világsajtóban, amelyet azonban az olasz távirati irodák megcáfoltak.

Chamberlain szombat délután érkezik Párisba és valószínű, hogy már ott tanácskozik a Genfben szöbakerülő problémákról.

Genf, december 2. A Népszövetség hétfőn megkezdődő ülészákán biztossra veszik, hogy az optánsper is tárgyalásra kerül. Hir szerint Briand felkérte Mussolinét, hogy a Franciaország és Olaszország közti ellentéteket szabad megbeszélések alapján rendezzék. A »Times« az olasz-albán és a francia jugoszláv szerződésekről írva, a helyzetet igen veszélyesnek jellemzi.

Jön
MANDARIN
(Mr. WU) LON CHANEY-vel

Eltűnt egy fiatal
17 éves leány

arcáról a csunya éktelen szeplő, májfolt ránc és bibircs, miután a Dr. Biró féle Havasi gyópár Krém, szappant és mosdóvizet használta. Kapható minden gyógyszertárban, drogériában.

ATJUK

CIPÓT

és fekete L. 625
..... 680
..... 960
..... 720
..... 640
..... 625

opportunus jelen-
a állam megterem-
jelentőségű lesz.
is miszticizmusát,
fességnek fontossá-
nkinek fajra és fe-
kül, aki belátja a
t, hogy szóval és
almat.

ter.
legharcosabb szó-
nak. ezeket írja:

y az én számomra,
a zsidóság jogos
zgalom is, amely
közökkel törekszik
ti otthon felépíté-
eljes rokonszenve-
olvastam és hallot-
t, hogy a cionista
tt kolonizáció sok
dig elért eredmé-
esodalatra. Tudom
blémának is nagy
és hogy a munka
alusi termelő és
zetét példaképen
ság igen sok
ületes munka és
rával és nevelés-
tinában a cionista

ondolkodó ember-
éssel és azokkal a
a problémákkal,
reszik.

zéről csak dicsérni
ik anélkül, hogy
ének állampolgári
jesíteni, effektív
onista mozgalmat.
ret a román kor-
nista mozgalom-
tesnek látszik és
al a nagy emberi
án nép és román

am
A VÁLT
LÁMPA

valódi

A zsidó pap

(A budapesti rabbiképző intézet ötvenéves jubileuma alkalmából)

Irta: Dr. Löwy Ferenc

— Második közlemény —

Midőn azonban a múlt század elején az egyes országokban megkezdődött a zsidók emancipációja és az egyenjogositott zsidóság az egyes országok felekezetei között elhelyezkedést keresett és talált, a rabbiknak ki kellett lépni a gettóból és a társadalomban ugyanazon jogokat és kötelességeket kellett vállalni és gyakorolni, mint a többi felekezetek lelkészeinek. Nem elég többé, ha a rabbi a talmud tanulással és tanítással foglalkozik, nyilvános szereplésre, társadalmi tevékenységre kényeszerül, felekezetét képviselnie kell iskolágyekben, a sajtóban, sőt akarva-nemakarva a politikában is. Világi műveltséget várt és követelt tőle az állam, a társadalom, de maga a felekezet is. Ezt már nem lehetett többé magánaton és egyes rabbiknál elsajátítani. De maga a zsidó tudomány is annyira specializálódott, hogy úgy, mint manapság nem lehet senki sem polihisztor, vagyis minden tudományban kiváló szakember, úgy egy rabbi sem képes a zsidó tudomány összes ágait tökéletesen elsajátítani. Beállott a szükségessége a rabbiképző intézetek megalakításának, hol több különféle szak tudós rabbi együttesen és kizárólagosan foglalkoznak a leendő rabbik minél tökéletesebb kiképzésével. A legnevezetesebb a Frankl Zachariás által Boroszlóban, majd a Hildesheimer Izrael által Berlinben megalakított rabbiképzők és ugyanott az u. n. Lehmanstalt, melyek közül az utóbbi a leghaladóbb, a középső szigorúan konzervatív, míg a legelőbb említett a mérsékelt haladás útján jár, de mind a három egyaránt megköveteli belépő növendékeitől a középiskolai érettségit és az előirt talmudi és más héber tudást. Később a nyugati államokban előbb utóbb mindenütt beállott a szükségessége az ottani viszonyoknak megfelelő rabbiképző felállításának. Természetesen, mint minden új intézménynek, ennek is több és kevesebb ellenzettel kellett és kell megküzdenie. Sokan nem tudták és nem tudják belátni, hogy mi szüksége a rabbinak érettségire, egyetemi tanulmányokra, doktorátusra, sőt egyáltalán világi tudományokra és tovább fennmaradt, sőt állami elismerésben részesült a híres pozsonyi jesiva és létesült a ma is virágzó frankfurti rabbiiskola.

Azonban sehol sem volt oly erős és kíméletlen a küzdelem a rabbiképzőért és ellen, mint Magyarországon. Tudvalevőleg a magyar zsidóság 1848—49-ben két város kivételével mindenütt a szabadságharc zászlója alá sorakozott. Ezért a szabadságharc leverése után büntetésül 1,000,000 forint hadisarcot fizetett, amit a királyi kegyelem 1867-ben a már egyenjogositott zsidóknak visszaadott, hogy abból pap- és tanítóképző intézeteket alapítsanak, ami meg is történt és így ez a rabbiképző intézet a zsidóság hazafiúi szeretetének és hűségének megörökítése oly időkből, amikor még nem voltak az alkotmány sáncai közé felvett fiai az országnak, melyért életüket és vérüket áldozták fel.

Mulasztás volna itt meg nem említeni, hogy ugyanezt tették a romániai zsidók is. Negyvennyolcban a szabadságharcban a zsidók is tevékeny részt vettek és a Rosetti-kormány szolgálatában Romániáért fogták el Budapesten és halt meg Rosenthal Dániel. Ion Bratianu, kinek fejére az oroszok vérdíjat tűztek ki, egy zsidó ember, Lazarics Zaragul, élete veszélyeztetésével rejtegette és mentette meg. 1913-ban 20—25.000 zsidó sorakozott önként román zászló alá, holott akkor még „idegenek“ voltak a hazában.

Ámde a magyarországi zsidóság egyrésze, mely az ortodox jelzöt vette fel, elkeveredett küzdelmet indított a rabbiképző ellen, még mielőtt létesült volna és nem békült meg vele ma sem. Bizonyos, hogy ennek az intézetnek is vannak fogyatkozásai, de az is bizonyos, hogy nem azok, amelyeket olyanok kifogásolnak, kik az intézetet nem is ismerik. Legkevésbé lehet hibául felróni, hogy talán az egyetlen papnevelő intézet messze földön, mely csakis egyetemi foku, filozófiai doktor jelöltek képesít. Volt itt Marosmegyében egy szentéletű rabbi, aki egyszer a szószekről erősen kikelt azon hivei ellen, akik „színházba járnak kártyázni“. (Sejtélme sem volt a színházról, talán a kártyáról sem.) Egy másik ugyanezen megyéből való szelidlelkű talmudtudós, kinek héber nyelven könyve is jelent meg, nem tudta magyarul a nevé a jegyzőkönyv alá írni, midőn a megyei bizottság az anyakönyvet járt vizsgálni és emiatt el kellett tölle az anyakönyvet venni. Minden tisztelet mellett,

SANTOL AZ ÚJ KÉSZÍTMÉNY

növénykivonatokból és MENTHOL-ból, mindennemű hűlésből eredő betegség, ugymint:

spanyol nátha, fej-, kar-, láb-, idegfájdalom, szurás, köszvény stb. ellen biztos hatása.

Minden gyógyszerárúban és drogueriában kapható

SANTOL

BEDORZSOLO

mellyel a kegyes férfiak ealékét felidézük, még sem tekinthetjük az ilyen rabbist a zsidóság, főleg a mai zsidóság hivatott vezetőinek. Ép oly kevésbé helyeselhetjük azon rabbik eljárását sem, kik a zsidóság, sőt hitközségük felfogásával ellenkező életmódot folytatnak. Csakhogy ilyesminek nem az intézet vagy iskola az oka. A nagyhirű pozsonyi rabbinak, Szofér Mózesnek egyik tanítványa L. t. sz.-i rabbi misszionárius lett, aminek bizonyára nem a mestere volt az oka. A múlt századbeli legnagyobb reformer-rabbik egyike az aradi Chorin Áron nem rabbiszemináriumtól kapott „háttér“-t (rabbiképzés oklevelet), hanem az európai híró Landau Ezekiel (Nóda Bijehuda) prágai rabbitól.

A budapesti rabbiképző intézet első rabbi-tanárai Bacher Vilmos, Bloch Mózes és Kaufmann Dávid a zsidóságon belül világhírnévre tettek szert. Az intézet félszázados működése alatt körülbelül másfélszáz rabbi közül került ki Blau Lajos az intézet jelenlegi rektora, Büchler Adolf a londoni rabbiszeminárium igazgatója, Krausz Sámuel a bécsi, néhai Schreiner Márton a berlini és Guttman Mihály a boroszlói rabbiképző tanára. Ez utóbbi, ki épen mint talmudtudós lett híressé, szerencséséjét a marosvásárhelyi zsidó hitközségnek köszönheti, hogy egy negyedszázad előtt nem választották meg rabbinak, mert akkor sosem lett volna belőle boroszlói talmudtanár, kit a jeruzsálemi egye-

temre is meghívtak. (A marosvásárhelyi hitközséget vigasztalja meg egy másik tény, hogy jóval előbb a marosvásárhelyi ref. kollégiumban tanárválasztáson elbukott Gyulai Pál, aminek meg a magyar tudomány és irodalom látta hasznát.)

Végül még meg kell említeni, hogy Vespasianus császár óta, ki a végpusztulásban levő, ostromlott Jeruzsálemből kimenekült Rabbi Jochanan ben Zákájnak megengedte, hogy Jabné palesztinai városban iskolát, illetve akadémiát létesítsen, a budapesti rabbiképző az egyetlen ilyenmő intézet, mely egy uralkodó, I. Ferenc József király kegyének köszönhetette létesülését, kinek nevét is királyi kegyelemből viseli.

Hogy melyik helyesebb, az egyetemeszerű, intézeti modern rabbiképzés, vagy a régi, a világi tudományt perhorreskáló és ezt az egyes egyének magánügyének tekintő rabbiképzés, azt a jövő — ez a kímélettel, melléktékiteteket nem ismerő bíró — fogja eldönteni. Tény az, hogy a budapesti rabbiképző intézet a lefolyt ötven év után méltán ünnepelehetett jubileumot, mert ez a szó „jubileum“ mint az ötvenedik év megszentelése zsidó eredetű, zsidó intézmény és mert az onnan kikerült rabbik működését a zsidó világban bíráltni igen, de leicsinyelni, tudomásul nem venni nem lehet, nem szabad, mert tényező lett a zsidóságban.

(Vége)

Szabadlábra helyezték Weinberger Juda rabbi helyettesét, akit rosszindulatú feljelentés alapján kilenc napig tartottak fogva

(Cluj-Kolozsvár, december 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Egy ártatlanul meghurcolt zsidó papot helyeztek szabadlábra ma a kolozsvári hadbírósnak. Weinberger Juda máramaroszigeti rabbi helyettes 1922-ben állt sor alá és a szigeti sorozó bizottság, mint egyházi szolgálatban álló embert a katonai szolgálat alól végképen mentesítette. A Szigeten általánosan ismert rabbi helyettes így éveken keresztül békében folytathatta papi tevékenységét.

A múlt hét elején a szigeti katonai hatóságokhoz névtelen feljelentés érkezett, amelyben azzal vádolták meg a rabbi helyetteset,

hogy nincs papi diplomája

és így katonai felmentésre sincs jogosultsága. A szigeti hatóságok az egyszerű írásbeli feljelentés alapján

letartóztatásba helyezték az alaptalanul megvádolt zsidó papot és minden nyomozás elkerülésével Kolozsvárra szállították,

ahol az ügy rövidesen a hadbírósnak elé került.

Jellemző, hogy a hadbírósnak nem dönthetett addig az ügyben, míg a szigeti hatóság nem egészítette ki a per aktáit. Az akták megérkezéséig kilenc nap telt el és azalatt

Weinberger a hadbírósnak börtönében ült. A rabbi fiatal menyasszonya vőlegényének fogása alatt állandóan Kolozsváron tartózkodott és könnyes szemekkel járt bírótól bírógé, hogy a rabbi helyettes szabadságát kikönyörögje.

A szigeti hatóságok aktái azzal a szenzációval tartalommal érkeztek meg Kolozsvárra, hogy a feljelentés minden alapot nélkülöz és a rabbi elleni eljárás beszüntethető.

Időközben Bukarestből megérkezett az ártatlanul meghurcolt ember diplomája is, úgy, hogy Weinberger Juda a mai napon elhagyhatta a hadbírósnak börtönét.

Jön Jön

Mandarin

(Mr. Wu) Lon Chaney-vel

Harisnyakötődék részére

I-a fényes flor

kapható Cluj, Cal. Reg. Ferd. 8.

SIPOS harisnyaüzletében

1 öl tüzifa 950 L.

II. oszt. hasábos II. oszt. hasábos n³ tüzelésre ki ünőben alkalmas. Házhozszállítva. II. oszt. bük és tölgy felaprítva, házhozszállítva 100 kgr.-ként 79 lei. — I. oszt. bük hasáb és hántottfa úgy aprított, mint öles tételekben a legolcsóbb napi árban kapható Krausz Viktor, Str. Chinteu 1-3. Telef. 423

Feltalálták a fájdalomnélkül szülés gyógyszerét

Két amerikai orvos felfedezése. Az új szer neve: Analgezia

(Newyork, dec. 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az amerikai lapok szenzációs orvosi felfedezéssel adnak hírt. A newyorki szülészeti klinika két orvosa, dr. Davis és dr. Gwathney új szert talált föl, amely lehetővé teszi a fájdalommentes szülést.

Az orvosegyesület ülésén előadott jelentésükben a felfedezők előadták, hogy két év alatt 15.000

esetben próbálták ki az új szert, amely a kilencven százalékban teljes eredménnyel vált be. Dr. Davis és dr. Gwathney „Analgesia“-nak nevezték el az új eljárást, amely befecskendezésből áll. A befecskendezett anyag éterből, olivajból és chininből van összeállítva. A befecskendezés hatása teljesen azonos a helyi érzéstelenítéssel, anélkül, hogy utófájdalmak lépnének föl.

Ma délután adja át a nemzeti parasztpárt a miniszterelnök ajánlatára válaszát

(Bucuresti-Bukarest, dec. 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentette az Uj Kelet, hogy Bratianu Vintila a liberális párt nevében írásban nyújtotta át a nemzeti parasztpártnak az együttműködési javaslatot. A nemzeti parasztpárt írásban fogja megadni válaszát a javaslatra, amely a kormány és a parlament felé ajánlotta fel a nemzeti parasztpártnak. A nemzeti parasztpárt végrehajtóbizottsága ma délután ülést tart, hogy megszövegezze válaszát, amelyet délután négy órakor ad át Maniu a miniszterelnöknek. A válasz előreláthatólag visszautasító lesz.

Ujabb szenzációs adatok birtokába jutott a francia rendőrség a Blumenstein-ügyben

Egy magasállású személyiség letartóztatását várják. Colombani táviratilag rendelték Párisba

Páris, december 2. A kötvényhamisítási bűnüggyel kapcsolatban tegnap újból több tanút hallgatott ki a párisi rendőrség, akik rendkívül értékes anyagot juttattak a hatóságok kezébe. A rendőrség köréből kiszivárgott hírek szerint egy magasállású személyiség letartóztatása minden percben várható. Az összes párisi lapok tele vannak találgatásokkal a letartóztatandó személy kiletét illetően, akinek nevét a párisi hatóságok mindegyike nem bocsátották nyilvánosságra. Állítólag egy francia és egy német ügyvédrel van szó, akik közül a német ügyvéd jóhiszeműsége már bizonyítást nyert, mert tevékenysége csak a jogi tanácsadásra szorítkozott.

Ezzel egyidejűleg Budapestről azt jelentik, hogy Colombani francia rendőrfelügyelő, aki eddig a Blumenstein-ügyben Bécsben nyomozott, ma reggel Budapestre érkezett és Hetényi főkapitány-helyettesrel megkezdte a tárgyalásokat a budapesti nyomozás lehetőségeiről. Általános vélemény az, hogy a világraszóló bűnügy nyomozati súlypontja Budapestre terelődött át s az egész ügynek szenzációs fejleményei várhatók.

Budapest, dec. 2. Korábbi értesülésekkel szemben, hivatalosan jelentik, hogy Colombani budapesti útját megszakította azért, mert hirtelen Párisba táviratozták, ahol a francia rendőrség szenzációs adatok birtokába jutott, amelynek alapján újabb letartóztatások várhatók. Ezekhez a letartóztatásokhoz azonban szükséges, hogy Colombani a bécsi adatokról referáljon. Colombani Budapestre való utazása különben is feleslegessé vált, mivel a bécsi és berlini nyomozás már megállapította, hogy a hamisításban magyar kezek nem játszottak közre, hanem azt kizárólag Párisban hajtották végre. A csempészést is Párisból irányították Bécsen és Berinben keresztül, úgy, hogy a kötvényhamisítási ügynek budapesti vonatkozása egyáltalában nincsen.

Zdeborszky detektívfelügyelő holnap valószínűleg újból Párisba utazik, hogy résztvegyen a nyomozásban.

Páris, december 2. Az „Oeuvre“ szerint a Blumenstein-féle kötvényhamisítási ügyben bűnrészességgel vádolt két Párisban tartózkodó ügyvéd egyike, Guilbot francia és Jetz német ügyvéd. Az utóbbi 60 ezer frankot kapott a hamisítás körül tett szolgálataiért. A rendőrség által kihallgatott és titokzatosan kezelt hölgy: Tovbini egyik barátnője, akinek nevét bírói díszkreáció őrzi. A „Quotidien“ szerint még negyven tanút fognak kihallgatni az ügyben.

URANIA-MOZGO

Közkívánatra

NAPOLEON

I. rész. Előadások kezdett 3, 6 és 9 órakor

Karácsonyi ajándéknak a legalkalmasabb harisnyát venni Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 8. sz. „SIPOS“-nál

Legjobb a

Béldi - kézfőmítő

Puhit, fehérít, finomít. — Kapható mindenütt.

Főraktár:

EMKE - drogueria

Cluj (Kolozsvár)

Mielőtt ruhaszövetet
Mielőtt háziruhára való mosóárut
Mielőtt fehér és ágyneművásznat

vásárolna, tekintse meg a **Parisien Áruház** most megnyitott rőfösosztályának kirakatait.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági szociális napilapja.
Főszerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Főszerkesztő: Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a tényleg megjelölésével engedjük meg.

— A modern táncok bemutatója az Ujságíróklubban. Tegnap este tartották meg az Ujságíróklub előkelő közönségétől zsufolt termében a modern és új táncok bemutatóját. A közönség nagyfokú érdeklődése mellett 11 órakor kezdtek meg dr. Radnay Zoltán az Union International des Corrégraph erdélyi alelnöke és László Irma a szövetség erdélyi titkárnője és párisi táncakadémia által elfogadott táncok bemutatását. A két tehetséges táncművész illuziót keltő táncai a közönség meleg óvációját váltották ki. Különösen a múlt év divatos charlestonjának leegyszerűsített formája, a charleston fiatt ért el nagy sikert. A két nagyszerű táncos bemutatta a budapesti táncosok nesztorjának, Zaphirnak a párisi akadémia által kitüntetett kreációját a „Budapest e.“. Az érdekes magyar motivumú táncos dr. Radnay és bájos partnője elismételték. A többi bemutatott táncok közül a Black Botton Salon és amerikai, valamint a Tango új varriációja tetszett a közönségnek. A táncbemutatót reggelig tartó táncmulatság követte. Itt említjük meg, hogy dr. Radnay májusban Románia színeiben részt vesz a párisi táncolimpiaszon.

Nem kapnak utazási kedvezményt, sem olcsóbb bérletjegyeket a kereskedők. A közlekedésügyi minisztérium tanácsadó bizottsága tegnap folytatta a január elsején életbelépő új vasuti személydíjszabás meg tárgyalását. C. R. Mircea, az UGIR vezérigazgatója ezen az ülésen többek között rámutatott arra, hogy az új vasuti tarifa semmilyen utazási kedvezményt nem nyújt a kereskedőknek és iparosoknak, holott a CFR a személyszállításnál ezektől inkasszálja bevételeinek tulyomát részét, mint-hogy a kereskedők és iparosok a teljes menetdíjakat fizetik. A mai krízisben a kereskedő és iparos kénytelen az utazási költségeket is pontosan bekalkulálni, ha üzleti útja van és a vonatok jórészt azért futnak ma üresen, mert a remélhető haszon nem fedezi a horribilis utiköltségeket. Ennek nemcsak a kereskedelem és az ipar látja kárát, hanem a vasut is. Mircea mérnök erre való hivatkozással azt a javaslatot tette, hogy a CFR adjon ki legalább 300 kilométerre érvényes kombinált körutazási menetjegyeket, amelyekkel személyvonaton és gyorsvonaton is lehessen utazni oda-vissza a rendes menetdíjak megfizetése ellenében. A bizottság azonban elutasította Mircea mérnöknek ugy-ezt a javaslatát, mint a bérletjegyek olcsóbbítására vonatkozó indítványát.

* Értesitem a n. é. közönséget, hogy a Fenyő és Braunfeld cégből barátságos uton kiváltam és a napokban nyitom meg ujonnan berendezett ékszerüzletemet. Szíves pártfogást kér Fenyő Hermann Cluj, Piata Unirii 23.

— Báró Jósika és a Régensherceg; Bratianu és a magyarok; Sebesi János és Víz Flóris sajtópere az udvarhelyi törvényszék előtt; Ugron István kilépett a Magyar Pártból; Az aradi Iparbank betétesei már pénzt kaptak; Amikor még Tornyai Gyula elnöki intést kapott egy — koszorúért, stb. az „Erdélyi Futár“ friss számának érdekességei. A kitűnően bevezetett, közkezdvelt folyóirat Szogyéni Kiss Andre szerkesztésében Kolozsvárott jelenik meg. Az „Erdélyi Futár“ a legolcsóbb hetilap, 12 lej az ára és mindenütt kapható.

2084—1927. sz.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Az „Arta“ cég a Kereskedelmi törvény 351. paragrafusára alapján késedelmes vevő terhére Cluj, str. Memorandului 23 sz. a. üzletében 1927 Dec. 3-ikán d. u. 4:30 órakor.

75 drb. művészi olajfestményt

fog kikiáltási áron alul is nyilvános árverésen eladatni. Vevő tartozik a vételárat és 2% adót nyomban kifizetni.

Cluj, 1927 november 30.

Dr. Joan Cosma
közjegyző

NY
ülésből

lyi hitközséget
gy jóval előbb
tanárválasztá-
meg a magyar

gy Vespasianus
vő, ostromlott
banan ben Zá-
es. Lőnai város-
en, a budapesti
élet, mely egy
gyének köszön-
lyi kegyelem-

meszerű, inté-
t, a világi tu-
gyes egyének
azt a jövő —
m ismerő híró
a budapesti
v után méltán
szó „jubileum“
szidó eredetű,
került rabbik
igen, de leki-
m lebet, nem
an.

Juda jelen- ogva

ében ült. A
enyének fog-
tartózkodott
bíróig, hogy
yörögje.
a szenzációs
arra, hogy
nélkülöz
intetethető.
t az ártatlan-
s, úgy, hogy
hagyhatta a

Jön

vel

észére
lor
8.
tében

L.

hántottia
Telef. 423

Megfiatalítja arcát, ha őszülő haját valódi „Amerikai hajfesték“-kel eredeti színűvé változtatja. **Nem piszkít! Nem kopik le!** Ára utasítással 60 lei. Mindenütt kapható. Mária-puder 20 és 35 lei. Szappan 18 lei. Főlerakat: CSÁSZÁR patika, Târgu-Mures.

— Felévi ostrom után vitriollal öntötte le szerelmét egy fényképészszegéd. Balti-ból jelentik: Balti város közönségét borzalmas szerelmi dráma tartja izgalomban. L. Kopan fényképészszegéd, aki Maltz baltii fényképész műtermében dolgozott, hosszú idő óta szerelmével ostromolta főnökének egyetlen lányát. Maltz üzleti ügyei elintézésére Argentínába utazott s ez idő alatt üzletét felesége vezette. Az apa távollétében Kopan megkérte a lány kezét, amit az anya az első időben szimpáthiával fogadott. Időközben azonban Maltz né információkat szerzett Kopanról és annak életéről való hivatkozással, visszautasította a fiatalembert. Kopan ekkor hónapokon keresztül könyörgésekkel és fenyegetésekkel akarta a házasságot kérészkölni. A segédet ekkor Maltz levélbeli beleegyezésével kitérte állásából, azonban Kopan viselkedése olyan fenyegető volt, hogy Maltz né kénytelen volt térjót hazahívni. Maltz egy külvárosi rokonánál helyezte el lányát, hogy Kopan azt higgye, hogy lánya elutazott. A lány abban a hitben, hogy kérése már megnyugodott, két hónap múlva hagyta el rejtekét. Kopan, amikor először megpillantotta az uccan szerelmét, öklével az arcába csapott és egy nagy üveg vitriollal ledöntötte az arcát. A lány arcát teljesen felismerhetlenné tette az elvakult fiatalember merénylete, aki most az ügyészség fogházában várja büntetését.

* Crep De Chine métere 590 lej, a Gólya Áruházban.

— Kommunista munkások megverték Gajdát! This-h-ből jelentik, hogy ott vasárnap nagy fascista-gyűlést hirdettek, amelyen váratlanul sok kommunista és munkás is megjelent. A plakátok szerint a gyűlésen Gajdának kellett volna elnökölni, azonban a kommunisták ezt megakadályozták. Amikor a fascista vezér autójában megjelent, heves szóváltásba keveredett egy munkással. A kommunisták társuk segítségére siettek, mire Gajda szorongatott helyzetében revolvere után akart nyulni, azonban kiűrték a kezéből. A munkások ezután dühösen rívezték magukat Gajdára, lehúzták az autóról és ő-sz-verték. Az így megbomlasztott fascista-gyűlés után a győztes kommunisták rögtönzött gyűlést akartak tartani, a rendőrség azonban közbelépett és megakadályozta.

SELECT-MOZGO

Nagy sikerrel folytatja

Napoleon

II. és utolsó részét. Előadások kezdete 3, 6 és 9 órakor

Egy szép és finom **selyemruha** minden hölgy részére a legkedvesebb karácsonyi ajándék.

Leszállított karácsonyi reklámáraink:

- Francia felsőlyem crepe de chine 100 cm. széles, 30 gyönyörű divatszínben..... 390
- Eolin ruhaselymek, divatosak és elegánsak minden létező színben raktáron 480
- Tiszta selyem, legfinomabb francia Crepe de Chine 780
- Mosó selyem, legújabb fehérneműanyag.... 145

Heller & Molnár

divatnagyáruhaza, Cluj (Kolozs-vár) Cal. Regele Ferdinand 15.

Vidéki rendeléseket utánvétellel azonnal szállítunk

KOTTALEPAGE Kérjen jegyzéket

— Ma lesz Borsai Mária mesedélutánja az Ujságíróklubban. Borsai Mária meseköltő ma, szombaton délután félőtkor tartja meg az Ujságíróklubban mesedélutánját. Erre a klubtagok gyermekeit a vezetőség ezton hívja meg. A belépés ingyenes.

— Eljegyzés. Katz Móric Medias és Rosenberg Szerénke Mezőzáh jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— H. Lankszner Rezsikét eljegyezte Mandl Leó Lechintárol. (Minden külön értesítés helyett.)

— Házasság. Klein Tusi és Holländer Ernő f. hó 4 é. d. u. 4 órakor, Klein Olga és Schwartz Endre d. u. 5 órakor tartják egybekelési ünnepélyüket Clujon, Deák Ferenc-u. 9 sz. alatt, amelyen szívesen látják összes rokonaikat, jóbarátaikat és ismerőseiket.

* Kabát plüschök 590 lejtől, a Gólya-Áruházban.

— Ismeretlen tettesek kirabolták egy szegény munkásasszony lakását. Vince Józsefné, a Kerekdombon lakó munkásasszony lakásába, amíg távol volt hazulról, ismeretlen tettesek betörték és minden megmozdíthatót magukkal vittek. A szerencsétlen asszony, aki nyomorok férjét is keresetéből tartja, egész vagyonát siratja a lelkiismeretlen rablók garázdálkodásában.

* Kézimunka kiállítás Neumannál Reg. Maria 10. vasárnap éjjel 12 óráig. Szenzációs lesz.

— Hírek a kolozsvári hadbírósról.

Orsa Artenié ez év októberében leszerelt parasztleány gyilkosság vádjával állt a hadbíróság előtt. A vádirat szerint Orsa falusi verekedés során meggyilkolta Popovici Josif Lunca községi legényt. A tanuvallomások bizonyították, hogy Orsa ezredének egyik legjobb katonája volt, melyet a tárgyaláson jelenlevő századparancsnok tanuvallomásával igazolt. Szolgálati ideje alatt egyetlen egyszer sem volt büntetve és a gyilkosságot, mellyel vádolják, hivatalos minőségben követte el. Orsa asszonykérdésben ellenlábasa volt Kovács Sándor luncai parasztleánynek, aki többször kijelentette, hogy megöli Orsát. Ez év márciusában Orsa a falu kocsmájába tért be fegyvertelenül, hol az ott mulató Kovács, Popovici barátjával megámadta. Orsa a kaszárnyába futott, ahol felfegyverkezett és káplárjával együtt visszatért a kocsmába. A két legény a Tisza felé futott, a fegyveres katonák pedig követtek a menekülőket. A hajszá során Orsa többször a levegőbe lőtt de a legények nem akartak megállni. Erre Orsa Popovici lábába lőtt, aki azonnal összeesett és mire a faluból előhívott orvos megérkezett, a vérvesztéstől kiszüvedett. Popescu Ilariu katonai ügyvéd minden erőfeszítése hiábavalónak bizonyult, hogy a szerencsétlen véletlen áldozatánál esett Orsát felmentését kieszközölje. A hadbíróság három szavazattal kétfő ellenében halált okozó súlyos testi sértésben bűnösnek mondta ki Orsát és a vizsgálati fogság betudása mellett két-évi fogházra ítélte. — Budeanu Constantin és Vacariu Ilirie határmenti katonákat vesztegetés vétkében mondták bűnösöknek és négy illetőleg kéthavi fogházra ítélték őket. A vád szerint a két katona Steinitz Sándor szigeti kereskedőtől ötszáz lejt fogadott el, hogy a kereskedőt a határon átengedjék. Az összegből négyszáz lejt Budeanu, százat pedig Vacariu kapott. — Cantea Filip gyulafehérvári katona hosszú időn keresztül lopkodta a kaszárnya magazinját és összesen háromszáz darab kenyeret kezelt el. A hadbíróság Canteat egyhavi fogházra ítélte.

Reklám-elárusítás karácsonyig

Carol Neumannál, R. Maria 10.

Harisnyaosztály

- Sport női, férfi..... L. 39—
- Muszlin női 72—
- Tiszta flor 95—
- Selyem I-a 90—
- Férfizokni 29— 33— 42— stb

Bélésosztály

- Teljes hozzávaló férfiruhához L. 500—
- Wattelin, duplaszéles gypju I-a 140—
- Clott, duplaszéles 95—
- Seidin, női mintás, 140 cm. 250—

Kézimunka, gyermekharisnya, zsebkendő, rövidáru óriási választék.

Amitié rendszer

Rheuma, ischiász és csuz mindenki előtt rettenetes szavak, kik benne szenvednek. Ezen súlyos betegségek ellen kizárólag Pöstyén fürdő segít, azonban nem teheti mindenki meg, hogy fürdőbe utazzon. Olvasóinkat bizonyára érdekelni fogja, ha megtudják, hogy az eredeti pöstyéni iszappal odahaza is lehet eredményes kurát tartani. Ezen iszap minden gyógyszerárban és drogériában kapható, mint Pi. Qa. természetes iszapkocka és használatra kész Gamma kompress. Főlerakat: Singer L. gyógysz. Timisoara II. Str. Teglé 2.

* Tiszta selyem Crep de Chine, elsőrendű minőség 790 lej, a Gólya-Áruházban.

Ládát, dobozt minden méretben és kivitelben prompt szállít **Fagyapot gyár Rt. Cluj.** — Telefon 10. szám

Moravetz album 1928

zongorázóknak vagy hegedülőknek a legideálisabb ajándék. Zongora album 43 zeneművel 175 Lei, hegedű album 26 zeneművel 75 Lei. Mindenütt kaphatók.

Butorbevásárlók figyelmébe!

Butorszükségeiteinek beszerzése előtt okvetlen tekintse meg **FISCHER ALBERT** butoráruházát: **Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 61. alatt**

Legelegánsabb a

Wimpassing

hő- és sárcipő

Világmarokás zongorák

engros árban részletre is, — 5 évi jótállással **Sternberg -- Oradea** Regele Ferdinand 14.

SELECT-MOZGO

Nagy sikerrel folytatja

NAPOLEON

II. és utolsó részét. Előadások kezdete 3, 6 és 9 órakor

Fiatal segédet vagy ügyes kiszolgáló leányt és egy tanulót

állandó alkalmazásra felveszek. Román nyelv birását megkívánom.

Sipos harisnyaüzlete Cluj, Calea Regele Ferdinand 8. szám

Egyesült Lezálog

Devizák

- Zürich
- Newyork
- London
- Páris
- Milano
- Prága
- Budapest
- Belgrád
- Bukarest
- Varsó
- Bécs
- Berlin

Szám

JOSIF IZRAEL

szücsmester Cluj (Kolozsvár)

Calea Victoriei (volt Kossuth Lajos-utca) 2. szám. **Nagy választék mindenféle szőrméből.** Lelkiismeretes kiszolgálás garantálva.

Közgazdaság

Létrejött a dunai államok egységes gabonaszerződése

(Bucuresti-Bukarest, december 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Most értek véget Bécsben azok a nagyjelentőségű tárgyalások az utódállamok gabonatözsdei között, amelyek célja az egységes gabonaüzleti szokványok és az egységes kötlelvi megszerkesztése volt. Ennek az egyezménynek különösen a romániai gabonaexport szempontjából van nagy jelentősége, mert ma ugyiszólván Románia uralja az európai államok közül a dunai gabonapiacot.

Éppen ezért a romániai gabonatözsdek ezen a tárgyaláson majd nem teljes számban megjelentek

és kiküldötteik már annak előkészítésében is nagy szerepet játszottak. Érdekes megemlíteni, hogy egységes dunai szokványok ötletét éppen Románia vetette fel, de azután geográfiai okokból Bécs vette át Bukarest szerepét, szinte azt mondhatnók, kisajátította az eszmét.

A gabonakereskedelmet eddig rendkívül megbénította az a körülmény, hogy minden tözsde, minden választott bíróság más és más elvek és szabályok szerint döntött a gabonaüzletben oly gyakran előforduló „Anstand“-ok esetén. A dunai egyezményhez először csak az osztrák, jugoszláv, cseh és magyar gabonakereskedelem járult hozzá, azután csatlakozott a szófiai, müncheni, zürichi és brailai tözsde is.

Az első egyezmény csak buzára és tengerire vonatkozott.

A dunai egységes kötlelvi két részből áll: a tulajdonképeni kötlelvtől és az általános üzleti szokványokból. A fontosak az utóbbiak, amelyek 21 paragrafusból állanak és kiterjeszkednek az üzlettel kapcsolatos minden esetre. Míg a standard-minőségekre, az „anstand“-okra, a mintavévre vonatkozó szabványok inkább csak az eddig is szokásban volt feltételeket tartalmazzák, addig teljesen specifikus a behajózásra, az opcióra a kirakásra, a súly s szállítási

költség elszámolására, a havariára és a fizetésre vonatkozó szabványok megállapítása.

A „behajózás“ egyértelmű a „berakás“-sal. Ha behajózás bizonyos időn belül kötetik ki, akkor úgy a behajózást az eladó a kikötött idő előtt 30 nappal eszközölheti, azonban az áru elszállítása a kikötött első nap előtt és utolsó nap után nem történhet. Ha a szállítás „a hajózás megkezdése után“-ra kötetik ki, úgy annak a hajózás megkezdésétől számított 21 napon belül kell megtörténnie. A hajózás felvételét a főbb hajózási társaságok, az MFTR, DDSG és a Bayerischer Lloyd rendszerint egyöntetű megállapodás alapján, egyszerre eszközlik (annál is inkább, mivel ezek a társaságok „pool“-ban vannak) és ezt az időpontot az illetékes tözsdekel hivatalosan közlik. A tözsdek a közleményt kifüggesztik és a hirdetésben foglalt nappal veszi kezdetét a 21 napos elhajózási határidő. A főbb társaságok közé számítanak a fent említettek kivül: a Délment Gőzhajózási Társaság, az Amsterdami Kontinentális Motorhajózási Társaság, a csehszlovák Dunagőzhajózási Társaság, az SHS Gőzhajózási Társaság, az SRD, az SMR, az NFR, a pancsovai Schultz cég és a Portolo cég Brailában.

Részletesen szabályozza az egyezmény az uszó „schwimmer“-áru megjelölést, az „uszályrakomány“ fogalmát, az opciójogot. Ha az áru „ex slepp“ (cif) adatott el, úgy annak kirakása az eladót terheli, aki 5-7 nap alatt köteles az árut kirakni. A havariára és a szerződészegésre vonatkozó megállapodások sokban eltérnek a tözsdei szokásoktól.

Igen fontos általános rendelkezése az egyezménynek az, hogy ha kétség merül fel a fordítás helyességét illetőleg, úgy az eredeti német szöveg a mérvadó. Ha pedig előre nem látott, az egyezményes szövegben nem foglalt vitás esetek merülnek fel, úgy mindig annak a tözsdeknek a szokványai irányadók, amelynek illetékességét a felek per esetre kikötötték.

Tözsde

A piac stagnál, az árfolyamok változatlanok.

Egyesült Közgazdasági és Lejátszóbank Rt. jelentése		Váltópiac 1927 december 2 (Rador)							
Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	New-york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3135-3136	—	—	490 ¹ / ₄	8123	11020	13682	65070	1928 ¹ / ₂
Newyork	161 ¹ / ₂ -161 ³ / ₄	51850	51847	2541	161	57130	70930	3375	—
London	790-791	252970	2530	12402	789	2788	3462	16465	48803
Páris	635-640	2040	2040	—	637	224875	2791	—	393 ¹ / ₂
Milano	885-890	2818	2814 ¹ / ₂	138	381	2102 ¹ / ₂	3854	18336	543 ¹ / ₂
Prága	477-478	1536 ¹ / ₂	1536 ¹ / ₂	—	480	169275	2101 ³ / ₄	—	296 ¹ / ₄
Budapest	2840-2845	9075	9075	—	2840	—	12415	59072	—
Belgrád	—	913	913	—	286	1006	124912	5942 ¹ / ₂	176 ¹ / ₄
Bukarest	—	319 ¹ / ₂	320	1565	—	352 ¹ / ₂	437 ¹ / ₂	2085	61 ¹ / ₂
Varsó	—	5815	5815	—	1840	6410	7952	37862	—
Bécs	2290-2295	7312	73 ¹ / ₂	—	2280	8057 ¹ / ₂	—	47595	—
Berlin	3880-3885	12387	12387	—	3860	13652	16945	80625	—

Száz lej árfolyama: Zürich (ntó) 320, Páris 1565, Budapest 352¹/₂, Bécs 43750, Prága 2085.

Staniol aetherikus olajok

állandóan kaphatók CSERŐ B., Arad, Piata A. Jancu 22.

A dunai egyezmény rendkívül fontos és uttörő gazdasági esemény. Megteremti a gabonatözsdek bizonyosfokú konföderációját,

utját egyengeti a gazdasági megértésnek,

a kollaborációnak. De ezenkívül jogászi szempontból is rendkívül fontos, mert szokásjogilag sok olyan kérdést kodifikál, amely azelőtt állandó vitákra és a legkülönbözőbb magyarázatokra adott alkalmat. Dr. Kovács Jenő.

A magánjavítóhelyek nem kapnak több megrendelést a CFR-től. A közlekedési minisztérium hozzájárult a CFR vezérigazgatóságának azon javaslatához, hogy az államvasutak ne kössenek többé szerződést a vasuti anyag javítására sem belföldi, sem külföldi magánvállalatokkal. Az összes ilyen munkákat ezentul kizárólag a CFR műhelyekben fogják elvégezni. A határozat értelmében a június 13-ikán kötött megállapodások tekintetében a magánvállalatok sem a szerződés meghosszabbítását, sem pedig a kvóta felemelését nem érhetik el. A fenti határozathoz még a minisztertanácsnak kell hozzájárulnia.

Az arany és ezüst új beváltási ára. A kereskedelemügyi minisztérium nemesfém-bizottsága a következőkben állapította meg az arany és ezüst új beváltási árát: Arany 107 ezer 783 30 lej, ezüst 2808 25 lej kilogrammonként. Az új árak december 15-ikéig érvényesek.

Fontos személyi változások a Resica vezetőségében. November 29-ikén tartotta meg rendkívüli ülését a Resica Vasművek és Uradalmak Rt. igazgatósága, amelyen ratifikálták a beavatottak körében már előzetesen ismert személyi változásokat. Az igazgatóság tudomásul vette A. Veith administrateur délégué lemondását, aki azonban továbbra is tagja marad a vállalat igazgatóságának, mint technikai tanácsadó. Ugyancsak tudomásul vették C. Orghidan vezérigazgató lemondását is, aki hasonlóképpen tagja marad az igazgatóságnak és a szűkebbkörű elnökségnek. A továbbiakban az igazgatósági ülés elhatározta, hogy a vállalatot, amelynek az utóbbi időben érzékeny veszteségei voltak, a londoni Schroeder-bankhoz utján felvett dollárkölesönök alapján reorganizálja. Ezt a nagyszabású munkát vezérigazgatói minőségben Constantin D. Busila mérnök, az UGIR elnöke fogja elvégezni. A vállalat bányai, üzemei és műhelyei részére Resicán főigazgatóságot állítanak fel, amelynek vezetésével Agripa Popescu mérnököt, az állami jövedék vezérigazgatóját bízták meg és mellette technikai tanácsadóként Kundl mérnök, a trenseseni vasgyár jelenlegi ügyvezető igazgatója fog működni.

Árverési napló. December 5-ikén délelőtt 11 órakor Borgóbeszterce községében árverésre kerül körülbelül 5508 köbméter puhafa, 4627 köbméter megmunkált fa és 41642 köbméter bükk-tüzipfa tartalmu erdőseg kitermelési joga. Az objektum hivatalos becslési értéke 3 millió 468,927 lej. Garancia 500 ezer lej. Kitermelési idő 3 év. Az erdő 3-5 kilométernyire van az állomástól. — December 8-ikán déli 12 órakor árlejtés lesz a kolozsvári állami utépítészeti hivatalban a kolozsvár-nagyvárad országun Nagykapus mellett lévő hid javítására. Költség-előirányzat 587,200 lej.

Jugoszláviában is emelkednek a benzin- és petróleumárak. Zágórából jelentik: A három legnagyobb jugoszláviai olajkereskedelmi vállalat, a Jugoszlavenszka Standard Oil Company, az Anglo-Jugoszlavenszka Petrolepszko D. D. és a Vacuum Oil Company, kartellbe léptek és Zágórában Record Office név alatt közös irodájuk van, amely a kartellbe tartozó cégek eladásait ellenőrzi. A kartell elsősorban a kisebbségi importcégek bevonását vagy letérését tűzte ki célul. Ma már ezt a célt majdnem teljesen elérte a kartell, amennyiben már alig van olyan importőr, aki a kartellen kívül áll. A legnagyobb ellenállás még Belgrádban mutatkozik, de előreláthatólag ez sem fog soká tartani, mert a kartell konkurenciáját nem bírják soká. Ugyanis a kartell a benzin literjét 6,80 dinárért adja Belgrádban, míg az ország

URANIA MOZGÓ

Közkívánatra

Napoleon

I. része. Előadások kezdete 3, 6, 9 óraker

többi részén a benzín átlagos ára nyolc dinár. Ott viszont, ahol a kartell az importörök ellenállását megtörte, megkezdődött az árak emelése. Zomborban a benzín detail árát 9.50 dinárról 10.20 dinárra emelték fel. Belgrádban, ahol az importörök ellenállása már nemsokára megtörik, nagy áremelés van készülében. Szerbiában, ahol importörök nincsenek és a kartell az egyeduralkodó, a benzín ára ma 10.50 és 11 dinár között változik. Ugyanígy egyre emelkedik a petróleum eladási ára, bár a világpiaccon a petróleumtermelés miatt nagy bész van. A petróleum, amelynek eddig 7 dinár volt az ára, jelenleg csak 7.20 dinárért kapható a kartell árszínvonalán és hír szerint az újabb jelentékeny áremelkedés küszöbön áll. A nyersolaj ára eddig még nem emelkedett, mert a nyersolajimportörök még szilárdan állják a harcot a kartell ellen. Azonban sorsukat ezek az importörök sem kerülhetik el és a nyersolajárak emelkedése is bizonyára csak idő kérdése.

Világkartell alakult a margariniparban. A világpiaccon döntő szereppel rendelkező két hollandi margarin-koncern: az Anton Jurgens Vereenigte Fabrieken in Oss és a Van Berghschen Fabrieken in Rotterdam megegyezése folytán ugyszólván a világ egész margarinkereskedelme az új kartell ellenőrzése alá került. A két koncern, amely eddig kiméltlen versenyárrakkal dolgozott egymás ellen, az osztrák Schicht-koncern utján a romániai piacon dolgozó cégekkel is (Kunerol, Elida, Schicht, stb.) szoros nexusban van.

Az esseni Krupp-művek beszüntetik üzemüket. Kölnből jelentik: Az esseni Krupp-cég elhatározta, hogy ottani üzemait bezárja és a vállalat teljes aktivitását a rheinhauseni üzemekre fogja koncentrálni. A világhírű mammoth-vállalat ugyanis, amely fegyvergyárban 40 ezer munkást foglalkoztatott valamikor, a háború befejezése óta mezőgazdasági gépek, autómobilok, irógépek és más közszükségleti vaszkék előállításával volt kénytelen foglalkozni, ami azonban nem hozta meg az üzem rentabilitását. A rheinhauseni gyártelepek kibővítésére a Krupp-cég most szerzett éppen nagyobb kölcsönt.

Franciaország felemeli a mezőgazdasági vámot. Párisból jelentik: A francia kormány elhatározta, hogy a gabona behozatalára kivetett vámot felemeli 25 frankra 100 kilogrammra. Azt is tervezik, hogy legközelebb felemelik a vaj, a tojás, a sajt, a főzelék és a gyümölcs vámját. A vámemelést a francia mezőgazdaság válságával okolják meg.

Erdősen emelkedik Németország gramfonlemez-kivitele Romániába, Törökországba és Svájcba. A német hangszerlemez-export ebben az évben lényeges emelkedést ért el. Október végéig közel öt és félmillió gramfonlemez adtak el külföldre a németek 7.5 millió márka értékben, míg a tavalyi export ugyanezen idő alatt 2.25 millió darab volt 3.1 millió márka értékben. A vevők sorában első helyen áll Törökország, azután Románia és Svájc következik.

Mindenütt kaphatók:

és
URSUS-Extra világos
HERMULES dupla malta
kolozsvári
sörkülönlegességek
URSUS-CZELL sörfőzde
Kolozsvár (Monostor)

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor

Szombat: 3^{1/2}-kor. Hamlet. (Nyolcadik ifjúsági előadás igen olcsó helyárrakkal. Poór Liliivel, Táray Ferencsel, Janovics Jenővel. Bevezető előadást tart: Janovics Jenő dr. Sorozatszám: 127.)
Szombat 8^{1/2}-kor: A szombatesti hölgy. (2-odszor. Napi bérlet 20. szám, B. Sorozatszám: 128.)
Vasárnap 3-kor: Piroška és a Farkas. (Gyermekekölcsö helyárrakkal. Sorozatszám: 120.)
Vasárnap 6-kor: A szombatesti hölgy. (Ujdonság 3-adszor. Sorozatszám: 121.)
Vasárnap 8^{1/2}-kor: Csattan a csók. (Operette-ujdonság 5-ödször. Bérletszűnetben. Sorozatszám: 122.)
Hétfő: A szombatesti hölgy. (Ujdonság 4-edszer. Napi-bérlet 20. C. Sorozatszám: 129.)
Kedd: A szombatesti hölgy. (Ujdonság 5-ödször. Napi-bérlet 21. szám, A. Sorozatszám: 130.)
Szerda: Helge Lindberg a finn csoda-énekes hangversenye. (Bérletszűnetben. Mérsékelt emelt helyárrakkal. Sorozatszám: 131.)

A színházi iroda közleményei

Mesék az irógépről. A Szomaházy István népszerű sokat olvasott regényéből, amelynek címe: Mesék az irógépről pár hónap előtt operette-szöveget készítettek, megzenésítették s azt a budapesti Városi Színházban előadták. A darabnak példátlanul zajos, tartós sikere lett. A 2000 nézőt befogadó Városi Színház minden este zsúfolásig megtelt lelkesedő, tapsoló, újrázó közönséggel. 100.000 ember nézte meg Budapestén a Mesék az irógépről című új operettet s az érdeklődés még most sem csappan, a darab állandóan műsoron van, s napokkal előbb elkaphatnak minden jegyet az előre hirdett előadásokra. A Mesék az irógépről lesz a Magyar Színház legközelebbi premijere. Gondos előkészületek után az Izsó Miklós rendezésében és Stephanidesz József dirigálása mellett, Elsőrangú szereposztásban

Helge Lindberg. Dec. 7. A világ legtekélyesebb énekművésze s minden idők egyik legszebb hangyánara: A finn csoda énekes, Helge Lindberg fog egyetlenség estén hangversenyezni a Magyar Színházban. A nagy zenei esemény napja: Szerda december 7. Ezen az estén mindenki a Magyar Színház nézőterén lesz, aki szereti a zenét. Jegyek már válthatók a Lindberg koncertre a Színház elővételi pécztáránál.

Minden este Szombatesti hölgy. Ma szombaton este lesz a második előadása a legvidámabb és legszellemesebb francia ujdonságnak, a Szombatesti hölgynek. Holnap, Vasárnap este 6 óraker kezdődik a Szombatesti hölgy harmadik előadása. Hétfőn este negyedszer, kedden pedig ötödször adják a nagysikerű ujdonságot.

Canada

és az

Egyesült

Államokba

a Hamburg—Amerika Linie legmodernebb óceán-gőzösein, amelyek

havonként hétszer indulnak
Hamburgból.

Felvilágosítást és prospektust készséggel ad

Hamburg—Amerika Linie S. A. R.

az Igazgatóság:

L. H. LAZAROVITZ

Bucuresti, Calea Grivitei 183.

Cluj, Calea Regele Ferdinand 69.

Prima tűzifát

legjutányosabban házhoz szállít FISCHER

fatelepe, Cluj, Str. G. Enescu 15. (Gyufagyár-u.)

Telefon 1300

Telefon 1300

Művészi blond képkeretek

Keretek javítását, mindenféle aranyozásokat szakszerűen készít Somlyai, Cluj, Str. Iuliu Maniu 7. sz.

Megnyílt a DECOR

iparművészeti szalon, Cluj (Kolozsvár) Piata Unirii (Főter) 12. Bejárat: Str. Bob (Mester-u.)

RADÓ ZSUZI vezetéke alatt álló szalon finom ízléssel készíti a textil-iparművészethez tartozó összes munkákat. Mindenemű kézimunkák tervezése és elkészítése. Lakásdíszítés: függönyök, sztorok, terítők, disz párnák, lámpaernyők. Különböző csipkemunkák. Ruhakalap- és fejdiszek. Selyemfestészet. Mítvirág és disztollak. Montirozások stb. stb.

APRÓHIRDETESEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Állatkárosoknak 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelígelvelet csak úgy továbbítunk ha portobélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Utazók! Berkovicsné vendéglője.

magnagyobbítva

Oradea, Str. Nicolai Iorga (Zöldfa-utca) 19.

Izletes házikoszt. Mérsékelt árak

T. Hölgyek!

Modern bubi transformációk, Postiche frizetek felelősség mellett a legolcsóbban és legelkiesmeretesebben nálam szerezhetők be Tartós villanyos ondulás, amelynek tartósságáért 6—7 hónapig felelek. Párisból kintüetve hajfestészetit téren. Minden színben, feismerhetetlenül, Párisi hennével, csak MUSSA Gyulánál kapható, Str. Memorandului 10. Estélyi és színes parókák kölcsönzése.

Oradeai ארט ארט libahuscsarnok

Ajánl frissen olvasztott

libaszirt, bőrt, hajat, füstölthust

a legolcsóbb napi árban. Háziasszony és viszont-eladónak saját érdeke, hogy szükségletét nálam szerezze be. — Bernát Bertalan, Oradea, T. Vladimirescu 26.

Órákönyvelést és évi mérleg készítését vállalja mérlegképes könyvelőnk. Cím a kiadóban.

Fűszer üzletben jártas leány bármilyen állást vállalna ajánlatok Megbízható jelgére a kiadóba kér.

Egy különbejáratu burtozott szoba a belvárosban, fűrdőszoba használatlalt, két személy részére kiadó. Cím a kiadóban.

Uj női szőrmebunda és boa eladó. Wesselényi ut S. I. 2.

Textil rövidáru és női confectionban jártas nőtlne izr. fiatalember állást változtatna, kirakat rendezést is ért. Megkereséseket Szombat jelige alatt a kiadóba kér.

Perfect

gyors és gépirónót, aki aromán, német, magyar nyelvet tökéletesen bírja, esetleg önálló levelezőt, vagy levelezőnt, azonnali belépésre keresek. Csakis írásbeli ajánlatokat veszek figyelembe. Herzeg vegyészeti gyár, Dézma u. 26.

Mindennap friss, elsőrendű minőségű

bivalytejet

kaphat Schwartz Ignác né tejüzemében, Calea Decembal (Rudolf-ut) 36.

URAK!

Kalaptisztitás, festés, alakítás és vasalás

FEHÉR

kalapüzem Cluj

Str. Memorandului,

(volt Unió-u.) 21.

Paraszőnyegek-szövege? akkor is jön a következő címre: Schulhof Emilné „ORIENT” Szővművészeti Iskola ORADEA-MARE, Str. Enisc. Ciorgariu No 14. mely már évek óta a legtekélyesebb gyapju és selyem perzák, svéd és francia szövött gobelinek, elsőrangú angol gyapju és selyem fonalak, szőnyegtervek, szővőkellékek, legtekélyesebb beszarzési forrás. Vidéki rendelések utánvéttel gyorsan és pontosan eszközöltetnek.